

Geplaatst op 7 maart 2013 door: [Wim Van Harten](#) | 0 reacties | [Reageer](#)

Patientgerichte ICT: wel kwaliteit, nauwelijks besparing

Uit de literatuur komt tot nu toe een ontnuchterend beeld van de effecten van ziekenhuis-ICT naar voren. Anders dan in bank- en verzekeringswezen is in (professionele) service organisaties de efficiencywinst niet meer dan enkele procenten die pas na enkele jaren optreden.

Bovendien bestaat die efficiencywinst in (veelal) Amerikaans onderzoek voor een deel uit betere registratie en facturatie; maatschappelijk is dat efficiency verlagend. Vooralsnog blijft de conclusie: ICT kost erg veel, draagt beslist bij aan verbetering van kwaliteit en veiligheid, maar je moet niet te veel rekenen op efficiencyverbetering (anders dan niet-operations research technieken).

Patient empowerment

Beleidsmakers en een aantal visionairs hebben de verwachting dat de inzet van ICT voor patient empowerment een belangrijke bijdrage kan leveren aan het temperen van zorggebruik, vooral bij chronische ziekten. Het gebruik van patiëntenportalen, webfora en vormen van e-consult, zijn voorbeelden. Het is duidelijk dat er grote behoefte bestaat aan informatie en toegang tot eigen dossiergegevens, onder andere omdat

dat tot 'geïnformeerde' beslissingen van patiënten leidt.

Kostenbesparingen?

Het is echter geenszins duidelijk of deze vormen van patient-empowerment tot echte besparingen leiden. Allereerst zijn er de ontwikkel- en exploitatiekosten die, als het aan het EPD gekoppeld moet worden, vanwege semi-monopolie posities van leveranciers tot schrikbarende hoge kosten leiden. Vervolgens is er weinig degelijk uitgevoerd effectiviteits (laat staan kosten-effectiviteits) onderzoek. Recent werd in een artikel in de JAMA aangetoond dat extra informatie en e-consult juist tot meer-kosten leidt.

Tenslotte is weliswaar vaak in de onderzochte, initiële, doelgroep een effect en enige kostenbesparing aantoonbaar en die wordt dan optimistisch over de hele populatie doorgerekend. In de praktijk wordt vaak ook een latente behoefte aangeboord, zodat door de stijgende consumptie van andere groepen, het kostenbesparings effect teniet gedaan wordt.

Succesvolle internetinterventies

In een recent gepubliceerd onderzoek van Kuijpers et. al. (*Journal Medical Internet Research* 2013) is via degelijk literatuuronderzoek nagegaan wat de gemeenschappelijke elementen zijn van succesvolle (effectieve) internet interventies gericht op het bevorderen van empowerment en het stimuleren van fysieke activiteit bij diverse chronische aandoeningen. Dat zijn: informatie verstrekken, zelf-monitoring, individuele feedback, zelf-management training, *individueel gerichte beweegprogramma's* en mail contact met hulpverleners of lotgenoten.

Evidence based

Dat lijkt een goede basis voor portalontwerp gericht op "patient empowerment" en waarschijnlijk wordt dit, als gevolg van toenemende concurrentie, een onvermijdelijk aanvullend service aspect voor veel zorgaanbieders. Hoe dit als service op een effectieve wijze in te zetten is - hoe halen we er echt maatschappelijke 'value' uit? - is nog onduidelijk. Hetzelfde geldt voor de financiële kant. Of het echt kostenbesparend is, moet blijken; op basis van gepubliceerd onderzoek verwacht ik dat alleen voor zeer gerichte interventies voor specifieke doelgroepen. Het optimisme van de minister ten aanzien van de effecten van patientgerichte ICT is weliswaar bemoedigend, maar niet evidence based.

[Wim van Harten](#)

Hoogleraar kwaliteitsmanagement van zorgtechnologie en lid raad van bestuur van het Nederlands Kanker Instituut - Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis en

Trefwoorden

Contact, ICT, EPD, e-health

SKIPR 99X

Welke beslisser maakt volgens u het verschil?

→ CHECK UW PLEK

(Advertentie)

SmartCare

'Zonder ICT is de cliënt centraal een wassen neus'

Download de whitepaper

SKIPR E-MAILNIEUWSBRIEF

Elke werkdag om 9.00 uur het nieuwsoverzicht in Skipr daily.

→ MELD U DIRECT AAN

HIGHLIGHTS